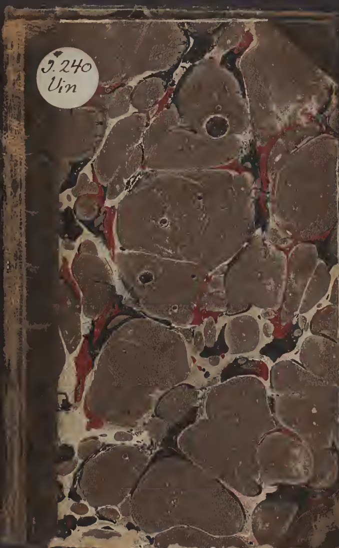

Eirn Liitell

Sermon vm Helvijti/og Kualer þeirra Fordæmdu/sam an skrifadur j Þysku.

Af M. Erasmo Vinther

Vtlagdur a Islendsku aff N. Thorlake Skwla syne.

O vor sæte Jesu Christ/er eiñ Madur oss fæddest/Hiälp oss vid Helvijtes Pijnum.

Prentad a Hoolum j Hiallta dal.

Año. 1641.

Texten̄ j Openberingar Bokēne.
21. Cap.

OG sa vppa Stoolnum sat/ sagde. Sia/ Eg em A og O/ Vpphaf og Nidurlag. Eg vil Þyrstum giefa af Brunni Lifanda Vatz fyrer ecke. Huør ed yfervinn̄ur/ sa mun eignast allt þad/ og eg mun hans Gud vera/ og hn̄ mū min̄ Sonur vera. En̄ þeim Ottafullu/ og Vantruudu/ og Suivirdeligu/

og Mañdrmpurum/ og Sa
urlyþismøñum/og Tøþrurū
og Skwrgodadyrkurum/og
øllum Ligurum/ þeirra hl
utdeilld mun vera j þui Dy
kenu sem med Ellde og Br
eñisteine logar/ huørt ad er
sa añar Daudi.

Þo ad allra handa Jllska z Ogud
legleike/Synder z Lester/sieu nu a
þessum hæskasamlegu Døgum/allvģ
dast ordnar so eigeingnar/ z j so ster
ka og langiæda Veniu komnar/ad o
vænlegt meige synast ad su jlla venia
kuñe hiedan af med nockre Amiñin
gu edur viduorun ad verda leidriett/

Þa

Þa samt og ædur ber þo oss sem ød
rum eigum ad kieña Guds Götu / og
Sæluhialpareñar Veg / ecke þar fyr
rer ad þreytast nie af læta / ad standa
a mote Heimsins hreckuisssum Athþof
num / Syndum z Illskuverkum / med
skorpum amiñingum og Guds Reide
hootunum / sem hñ hefur læted j sijnu
blessada Orde jdrunarlausum framset
ia / og a alla vegu vid ad leita ef vier
feingium nockrum snued aptur til riet
trar Jdrunar z yferbootar a sijnu mis
verkum / So ad vier ecke med Þøgn
vorre giørum oss seka j añara Syndu
nie j þeirra fordæmingu / og lætum ei
þurfa ad krefia Bloods þrra jdrunar
lausu af vorre hende / helldur lætu þa
sialfa bera sijna fordæming / sem voru
heilsusamlegum viduørunum ei vilia
hlyda. Og j þre meiningu hef eg sam
añskrifad þñañ litla Sermon vm hel

vÿte/ og eilÿfar Kualer/ ef skie mætte ad nockrer af þm̄ sem vggalaust dryia allskins Synder/ mætte af kuÿda og Ogn fyrer þeim epterkomande eilÿfu Heluisku kuolum athuga betur Raad sitt/ læta af jllu ꝛ leita sier Nædar nu a medan hun kan̄ ad fæst. En̄ þetta ad setta fram̄ fyrer Jdranarlausa og Vzgalausa men̄/ miñing eilÿfra kuala ꝛ fyrerdæmingar/ Þa giore eg epter dæme bæde herrans Christi ꝛ hn̄s heilogu Postula/ huorier hier mz hafa oognad hinum Jdranarlausu/ þeg ar onguar adrar Aminingar hafa vil iad hrÿfa/ huar þm allu ÿda mæ lesa j Ritningu þess nya Testamentisins So telur hin̄ H. Johan̄es vpp j þeim Texta Openberingar bookar sin̄ar/ s̄ hier fyrer framan stendur/ sie deilis atta slags Stoorglæpa men̄/ sem sier hafe vÿst ad vænta Heluÿskra Kuala

vtan þeir giore Jdrun.

Þeir fyrstu eru þeir Ottafullu/ þ eru þeir sm̄ af Otta vid Meñena falla opt z vsialldan fra Trwñe/ z afneita Guds riettre þeckingu/ af þuí þeir vilia ei missa Veralldlegt Sælgiæte/ Gotz z Virdingar.

Þar næst nefner hñ Vantrwada/ sem añadhuort alldrei taka vid riettre Trw a Christū/ edur oruænta sier Guds Nædar med Cain/ epter þ þeir hafa syndgad.

J þridia mæta setur Johañes þa Guđuirdelegu / þ eru þeir sem ecke ad eins lifa jlla/ helldur þar ofanæ dyrfast ad tala Spotts z hædungar Ord a mote Gude lifanda/ z giora gys ad hans heiløgum Viduorunum z Nøfnunum/ so sem S. Petur hermer neckur þeirra Gudløstunar ord j 2. Pist. 2. Cap.

Niner fiordu eru Mañdráparar.
Niner fimtu Saurlijfismenn.
Niner siøttu Tofrarar edur Galldramenn.
Niner siøundu Nidgudadyrkarar.
Niner Attundu Liugarar.
Allra þessara verdlaun og hlutskipte seiger Postuleñ Johañes ad verda mune j þui Brennesteins Dijkenu / sem vellur af Neluiskum Ellde.
Nu þo ad mørgum þike jndællt ad forskullda Neluijte med giørdum sijnum/ eñ onguum þiker gamañ ad heyra tal ad z kieñt vm þær Neluisku kualer og Plagur/ þa skal þeim til viduørunar sem slijku vilia taka/ eñ minne eigenn Samuitsku til affsøkunar vnderuijsa j Jesu Nafne þeim hinum einfølldu þetta sem epter filger.
I Fyrst huad Neluijte sie/ huar þ sie og huad Gude mune hafa geingeð til
ad til

ad tilbwa so ognarlegann Kualanna Stad.

2. J ødru læe huad grimlegar beiskar z bitrar ad Kualer þeirra Fordæmdu mune vera/ Item/ nær þær mune fyrst byriast/ z huad leinge þær mune vara z yfer standa. Gud giefe þetta mætte so skilianlega fram̃ setiast/ z sijdan af ollum oss j Minne festast/ ad vier lærũ hier af ad sleipa oss ecke j þær obærele gu Pijslaña kualer/ med Syndum og Jdranarleyse voru/ helldur hiartanle ga ad bidia þa sijdustu Bæn j Fader vor/ ad DROTtiñ frelse oss fra þui enu jlla. Einkum fra þeirre jllu Olu cku/ ad hrapa j þær eilijfu Kualaña Syndur/ med Dioflunum/ Gud Bæn heyre oss þar vm j Jesu Nafne/ Am̃. Amen.

FYrst er þar alls eingeñ efe a ad lij ka so sem Gud hañ hefur tilreidt

Nunneiska vistarveru/ handa sijnū Vt völdum z Gudhrædum Mønum/ so hefur hañ z lijka tilreidt z fyrerbwed Heluijte handa þeim Ogudlegu z Jdranarlausu. Vm þta ætte huor Christeñ Mañeskia so aluarlega ad þeinkia/ ad heñe fyrntest þad alldre/ z heñe være slijkt allttijd j fersku miñe/ Þui so seiger sa gode Lærefader Chrysostomus/ Ef vier villdū ævallt huxa vm Heluijte / þa mundum vier þess sijdur koma j Heluijte. Lætū oss þui jafnañ vera fyrer Hugskots augum Ogn Heluijskra kuala. Lætum oss opt z ofialld an tala vm ofboð þessarar Plagu/ s Fordæmder hliota vnder ad dwsa/ æn aflæts z ad eilijfu/ so mun su kitlande Lyst Syndarekar þar vid dodna z deya/ eins ælijka z vier stæum af beisklika Salltsins / þa añadhuort kuikna ecke Madkarner/ edur þo þeir sieu æd ur kuikn

ur kuiknader pa deyia þeir wtaf þar sem Salltenu er yfer dreyft. Eins lijka varnar beiskleike þuilijkrar vmþeinkingar vid okomnum Girndum/enn deider z dempar hinar sem ædur fyrre eru komnar/ z kuiknadar. Pad skiedr alldrei seiger ædurnefndur Chrysosto mus Lærefader/ ad Madur munde so liettelega flasa til ad briota af Guds Bodordum z giora hid vonda / ef hañ ædur fyrre virte fyrer sier riettelega þær obærelegu Heluijsku pijsler sem þeim eru fyrerbwnar sem Gude eru ohlydner z jlla breyta.

Hefdu þr Meñ sem lifdu a þre fyrstu Heimsins olldu kuided fyrer þui hrædelega hefndar Floode sem sijdan epter kom/ z þeir hefdu aluarlega sett sier fyrer siñe/ huad vægdarlaust þad Guds straff munde Heimenum eyda/ þa mundu þeir vissulega hafa snwest til

til ricktrar yferbootar/og ecke hafa tꝛ nſt j Floodenu.

Nefdu þeir j Sodoma z Gomorra ottaſt þ Elldsregn fyrerfram/ſ Gud liet ſijdan yfer þa dynia/ þa mūdu þr ecke hafa j þui bruñed z nidur ſocked.

Þeir fiñaſt allmarger ſem hallda z þeinkia / ad allt huad talad z ſkrif ad er vm Heluijtſkar Kualer / ſie ecke añad eñ eitt Dycktur z ſkrokſaga/vp þeinkt til ad hræda z ſkielfa Meñ/ſo þeir ſkule ecke lifa ſialfrꝛder. Enn vier ſkulum þar j moot vita/ ad ſialf H. Ritning vottar j alluijdum ſtꝛdū/ ad Heluijte ſie eingiñ fꝛnytur Dickt ur/nie Barna fꝛla/ helldur eitt hrꝛ delegur Hefndar ſtadur þeſſ ſtranga Domara a Himnū. Þad ſama beuij ſar z ſo Samuiſka ſierhuors Mans/ þuiad ſo er Mañſins Nꝛtturu hꝛtt ad z vared/ad hun kuijder ecke ad eins

þyrer

fyrer Daudanum/ þa hier skal vid skil
ia/ helldur kuijder Manñskiepnañ mik
lu meir fyrer Heluijte/ z þui huad af
sier mune verda epter Daudañ. Þui
hun hugsar ad Heluijte mune vera su
Dyblyssa j huøria ad aller Guds Sk
ulldunautar munu jñ kastader verda/
þeir sem ecke hafa hier j Heime feing
ed siñ Skulldareikning kuittañ.
Samuiska Manñsins skyniar þ vel z
formerker af sialfre sier/ ad sa Riett
uijsaste Domare mūe einhuørn tijma
endurgiallda og bitala bæde þeim sem
vel z jlla hafa sier hagad/ Ja/ ad hñ
mune med eilijfre Sælu endurgiallda
fyrer goodgiørder z hlydne siña triwu
þienara/ z þar a moot med eilijfu str
affe hefna a þuerbrotnum forocktuñ
sijns Blessada vilia.
Og þeinker þui epter mañlegū Skiln
inge/ ad eitthuort vijst og takmarkad
plaass

Platz hliote þad ad vera/ þar sem þr
Fordæmdu skulu epter Lijfed vera til
samans z lijda sijnar Kualer/ þad kun
ne ecke huorge ad vera/ z þui hliote þ
ad vera einhuørstadar.

Um þessa Kualastade hafa þeir
Heidnu margt vndurfurdulegt skrifad
z diktad/ sumer af þeim hafa so talad
z skrifad vm Vist z veru j Helujte/
ad þar være ecke ad eins værelegt ad
vera/ helldur z lijka lystelegt/ Hid sa
ma prediker Diøfullenn enn nu opt þ Te
frurum z Seidmønnum/ sem sig giefa
hønum ølldungis a valld med giørdu
Saattmaala/ hann lofar þim ad þa sku
le eckert vppa saka/ þeir skule hafa no
gu goda Daga/ z noga Vegsemd hia
sier j Helujte. Huar fyrer marger af
þeim ganga alldeilis Jdranarlaust z
sem glader til sijns Afkostadar/ þa
þeir eru brender fyrer sinn Fordædu
skap

ſkap / af þui þeir triwa þeſſum Dioſulſins vmtolum/ huortiar þeim munu þa ed fyrſta reynaſt nogu hælar ꝛ ſuikular/ þegar þeir eru þar komner j obærelega Kualaña ſtrijdu / ꝛ j hans Klær ꝛ Kuerkar. Eñ H. Ritning vottar huortueggia þetta/ bæde ad Heluijte ſie viſſelega til / ꝛ þar næſt eirn eñ ad þar j þeim ſama ſtad gange allt oognarlega/ hormulega/ ꝛ olijdanlega til.

Þeſſe Gloosa Heluijte/merker j voru Mæle ſo mijked ſem Dauda ſtraff þui Hel er ſo mijked ſem Daude/ enn Vijte er ſtraff / A Ebreſku heiter þ Scheol/ ꝛ þijder ſoddan eina Gryfiu ꝫ alldrei verdur fyllt. Nu kiemur þeſſe ſama Gloſa alluijda fram̄/bæde j gamla ꝛ nyia Teſtamentenu / J Book eñe Deuteronomij 32. Cap. ſtendur ſo ſkrifad. Þar er vpptendradur Elldur

j miñe

j miñe Reide sa ed Breña mun allt til
þess nedsta Heluijtis. J 16 Dauids
Psalme/lesum vier þesse Ord/ Þu mu
nt ecke skilia mijna Sal epter j Heluij
te. Item/j 18 Psalme/ Bond Heluij
tis hafa vmkringt mig. J þeim 139
Psalm. Miñist Dauid bædi Himna
rijkis og Heluijtis/ Þar hñ so seiger.
Þo eg færi vpp til Himna / þa ertu
þar/ Þo eg bigge mier sæng j Heluijte
þa ertu og lijka þar. Hia Spamañ
enum Esaia stendur so j 5 Cap. Þat
hñ talar vm þa hinu ofdryckiusomu.
Vei þeim sem snema morguns vppsta
nda til ad kieppast vid ad drecka/ z sit
ia allt fram a Nott/ so þeim hitne af
Vijnenu/ Og hafa Hørpur/ Gigiur z
Bumbur z Pijpur j sijnum gestabodū
eñ giæta ei ad Verkum DROTTins
þar fyrer hlytur mitt foolk ad oforsin
iu herleitt ad vera/og þess villdarmeñ
Hungur

Hungur ad þola/og þess alþyðu mwg
ur Þosta ad lijda/þar fyrer hefur Hel
uijtid Ondiñe vyjtt j sundur sleiged/z
gininu vpploked/æn alls mæta/so ad
iidurfare bæde þeirra villdismeñ/ og
alþyðumwgur/bæde þrra hinu Rijku
og gladuæru.

Morg oñur hrædeleg Røfn hefur
Heluijte j Ritninguñe. Him Zachari
am Spæmañe j 9. Cap. Nefnest þad
þ Dijke j huoriu ad eckert Vatn er.
J odru sendebriefe til Tessal. 1. C.
Kall'' Postuleñ þ eilijfa Tortijningu/j
87 Dauids Psalme Myrkurland.
Christ: sialfur kallar þ hia Matth.
J 22 Hin ysku Myrkur. Þadañ ha
fa þeir Gríkfu dreigid þad nafn er þr
kalla þad Ades/þad er vppa Norrænu
Lioslaus stadur. Heluijte heiter og lij
ka vppa Gríska Tungu Tartarus/þ
þijder so mijk ed/ sem særleg emian/z

Tañagnystran. J Opinberingarbo
kenn 21 Cap. Kallast Helujte þad
Dyked sem vellur med Bike z Brenne
stein. Huoria Nafngypt Johañes
hefur wtdreiged af Ordum Spaamañ
sins Esaie 30 Cap. þar so stendur/
Grofeñ er þegar reidubweñ/diwp og
noogu vijd/so er z su Byggingeñ þar
jñe/Elldur z noogur Brenneuidur/sa
Andarblæstureñ DRDTTins mun
upptendra þ lijka sem adra Brennesste
ins afræs. Ecke er olijkt ad DRD
TTiñ mune hafa viliad syna noc
ra jmyndan þess Helujska Badsins
fordum/þa hañ liet rygna af Himnũ
ofañ Elld z Brennestein/yfer Stade
na Sodoma z Gomorra/ Gen. 19.
Cap. Christur sialfr kallar Heluijte
eilijfa Pijnu. Item/ Heluyskañ z ei
lijfañ elld. Þar hñ seigest mune so ta
la til hiña ogudlegu a Doms deige.
Dyked

Rijked fra mier Boluader j eilijfann Elld / huor ed tilreiddur er Dioflenū og hans Aarum. Og eru þeir enu Lærdu þeirrar meiningar/ ad j Heluijte mune vera eirn lijkamlegz þreyfan legur Elldur/ j huoriū ad bæde Lijka mar z Saaler þra Fordæmdu munu eilijflega stikna og kueliast. So sem rræda ma af Ordum þess Rijka mans sem klagade fyrer Abraham/ ad hañ kueldest obærelega a sine Tūgu j þm loga/ Luc. 16.

Af øllu þessu er audsied/ ad vissule ga þa er Heluijte til / huad ed sama þeir munu a sijnum tijma kueinande reyna/ sem þui nu ecke vilia añadhuo re giegna edur trua.

Eñ huar eda j huorre afstødu/ edz Alfu ad Heluijte mune vera/ þ er øng uum mogulegt ad vita/ mz þui ad H. Ritning gierer þar ongua liosa grein

a/z Christur hefur þ ecke helldur sia lfur j liose lated fyrer sijnum Postulum z Lærefueinum/þui vardar oss og ei helldur stoort vm þad ad vita/vier vilium læta Gud sialfañ siæ þar fyrer/huar hñ hefur þañ stad Kualaña til reidt/edur mune til reida.

Lærefaderen̄ Augustinus seiger so/ j einum stad/Eg helld ad eingen̄ Madur vite/huar eda j huorre Aalfu sa Kualaña Elldur mune vera. Sannt er audskiled ad huorke mune sa Kualaña stadur vera a þeim nyia Himne/ nie a þeirre nyiu Jordu/sem DROttin̄ Gud mū til reida a Deige Domsins/epter þ ad þesse Himen og þesse Jørd sem vier nu siæum eru afmæd/ z af Elldenum fortærd og eydd/huar vm bæde Postulen̄ Petur talar liosle ga j 3 Cap. sijns 2. Pists. Og Spæmadurenn Esai. 65. Cap. þyiad þar

stend

ſtendur ſo ſkrifad/ ad Riettlæted mune
þar byggia. Viſſulega mun ſa Nim
en z ſu Jord vera alleina Lyſteplats/
og Vnunar ſtadur Guds Vtualdra
Maña. En hiner Oguðlegu z For
dæmdu munu langt j burt þadañ wt
ſkwfader z j burt ſtiſader verda/ þang
ad/ þar ſem þeir munu alldrei ſijdann
fæ ad ſiæ neina Guds ſkiepnu/ þa ſiñ
þeir meige lyſting edur ſkiemtũ af ha
fa/ Huorke munu þeir j ſijnu Kualan
na Fangelſe fæ ad ſiæ Gros nie græ
na Skooga/ huørke Tungl nie Sool
nie neitt añad þuilijkt/ ſem þeim kuñe
til hiñar minſtu ſkiemtunar edur jndæ
lis ad verda/ huad ſiæ ma og formerk
ia a þeim Rijka Manne hiæ Luc.
16. Cap. Hañ hefur ecke ſo mijked
gott af allre Verølldu z øllu hennar
Læne ad hñ næe til eins Vatsdropa
huar med hañ meige kiæla Tungu

ſijna

sijna.

Samt hefur vered meining z gaata sumra Christena Læresedra / ad Hel uijte munde vera ad afstødu langt af sijdis fra allre Verolldeñe/ z þo fyrer nedan Jordena/ huors vegna þeir Latinsku hafa kallad Heluijti infernum þ þijder a Islendsku nedre Heima edr nedre Bygd. Eñ huad vm allt þetta er/ þa skulum vier hallda med hinum H. Chrysostomo / ad oss sie langtum naudsynlegra ad kapkosta ad þurfa ad koma alldre j Heluijte/ helldur enn hitt ad grenslast smaasmugglega epter/ huar ad Heluijte mune standa.

Nitt skulu aller vita fyrer vijst/ad Heluijte er eirn omælanlega oognarlegur z skielfelegur Sorgar Samastadur/ huar ed Dioflarner z aller Fordæmder Meñ lijda eilijfa Pijnu z Bøluñ. Ja vissulega þa er sa Kualaña stad

ur/ leng

ur/langsum ovidværelegre z hrilleleg re eñ nockurs Mañs Hiarta kunne Þonkum þar ad ad koma / eda Hug skot nockurs Mans kuñe þad fyllele gæ ad grunda. J mørgum stødum siæ um vier ad er so reymt z skuggalegt/ einkum a Fiøllum z Fyrnendum/ j di wpum Dølum/ z myrkuum Giæm og Gylium/ ad oss liggur vid ad miklast z ofbioda/ og ef vier skygnunst þar ad edur komum þar nockurneigeñ nærre/ þa er so sem oss sprette Sueite vndann huøriu Hære. Huad munde þa vera ef vi' vissum oss ætte þar jñe ad lykia/ z allre vorre Æfe þar ad slijta/ j Ovn un/ Ogn z kuñda / z fæ alldrei þadan af ad siæ vtan Drauga z Forynniur/ wte luckter fra Soolareñar byrtu/ og þui vnunarsama Dagsins Liose.

Sumstadar j Londum eru þuilijkar Dyblyssur/ ad þær eru ecke ad eins my

rkuar/þraunguar z illa lycktande/helldur z eirnen̄ fullar med Nøggorma z Eiturpøddur/so marger kioosa mikllu helldur ad læta Lijfed strax/ en̄ ad koma þar jn̄ vm stun̄dar saker. Og marger deya af Otta og kuijda sem þar eiga jn̄ ad kastast/ ædur en̄ þeir verda þar læstner. En̄ huad eru þesse Dæme ad reikna hia þui ofbode/sem standa mū af þui Heluijska Kualana fængelse/an̄ad en̄ so sem gaman z Barnaspil. Þuiad Ogn Heluijskra Kuala er so yferuættis grim̄ og geyselega mikel / ad sialfer Dioflarner skialfa z tytra þa þeir þeinkia vm hana/ og þeir grenia z hryna wt af ofbode og Kuijda þeirra Kuala sem þeir vita sig ad eiga fyrer Hondum/so sem merkia mæ af þui sem̄ skrifad stendz hiæ Matth. 8. Cap. Þegar Christus wtrak Dioflana af þim̄ Diofulooda Man

ne j Gergeſena Lande / þa greniudu Dioflarner vpp og bædu ſærlega ad Chriſtur villde ecke ad þui ſiñe ſteypa ſier j þ hrædelega Myrkraña Afgruñ / helldur lofa ſier ad fara j Suijñ eñ/ z hroopudu/ ſeigiande/ Huad hofum vier med þig / Jeſus ſonur Guds þeſſ allra hæſta/ ertu komeñ ad kuelia oſſ fyrer tijmañ?

Huar fyrer og handa hu oriuin Gud hafe tilbwed Heluite.

Eñ huad Gude hafe geinged til þeſſ/ ad tilreida ſo voognarlegañ Samaſtad/ z ſo hrædelegt Pintingar plats / Þar epter þarf eige langt ad leita/ huor eirn kañ auduellega ad ſiña z ſkynia/ ad Gud mune ſliſkañ Kualaſtad þui hafa tilbwed/ ad hañ er eirn

 riett

Rieitlaatur Gud/ huor ecke ad eins la
unar goodu/ þeim sem hn̄ ottast z hm̄
þiena/ helldur og eirneñ hordum Hef
ndum hunum sem hn̄ forackta z honū
eru ohlyduger.

Þar fyrer er Heluste med øllum sij
num Kuolum tilreidt og bwed / Fyrst
handa þeim Ohlydnu/ Stolltu/ Or
ambsomu Diøflum / sem tooku sig j
burtu fra sijnum Gude z Skapara/ z
fra hans hlydne z vndergiefne. Þar
næst z eirneñ handa ogudlegum Mø
ñum / þeim sem j þessu Lijfe meir og
framar hlyda z þiena þeim Heluyska
Andskota z adhyllast hañ/ helldur eñ
Gud siñ Skapara/ z setia sig vijsvit
ande ap þriotsku z þuerwd a moote
DROTTne Gude sijnum/og hans
blessudu Bodordum/med Afgudadyrk
un z hiatrw/med afneitingu riettrar
Trwar/ med Vantrauste/ med Gud
løstun

lostun/med Fiolkinge/ med Forsacktū Guds heilogu Orda/og hans hæuer dugu Sacramenta. Item/ þeim sem lifa ꝛ framfara j allra handa odrum dauðlegum Syndum ꝛ Lostum/a mo te sine Samuisku/og skeyta eckert vm Gud/fremia okuſidner ꝛ Vggalaust/ allt pad jllt sem þeim flygur j Hug ꝛ sine/So sem er/ Ohlydne vid Yferbo darana/ Mānslag/ Natur/ Deilur/ Langrækne/Ofundsykie/Ofneytslu/ Lauslæte/ Hoordoma/ Agyrne/Okur Þioþnad / Bakmælge / Lygar ꝛ ann ad þessu lijkt/ꝛ vilia ecke leidrettast/ nie sig med neinum hollum Aminning um leida læta / fra soddan sijnum skie mdar Verkum/forackta allar Vidua raner/og heyra Guds Ord ecke vtan sier til þyngra Doms/ ꝛ Vitnisburd ar a mote sier a þeim sijdasta Deige/ skyla sijnu Gudleyse mz medtekningu

þess

þess Hæuerduga Sacramentis Guds Sonar Hollds og Bloods / til huors þr Idranarlausi ganga/ ækalla Gud alldrei/tilbidia hañ alldrei/packa hm̄ alldrei fyrer hs̄s mørgu z miklu Vel giørninga. Handa øllum þessum og odrum þuiliikum Gudleysingium/ og Forøcktorum siins Skapara / þa er Heluiste tilbwed. So sem Postuleñ Pall þar vm talar j 2. Tessal. 1. E DROTTiñ Jesus mun openberast af Himne/ medur Einglum siins Kraptar/ z med Elldsins Loga hepnd ad giefa/yfer þa sem ecke þeckia Gud/z yfer þa sem ecke eru hlyduger Euangelio vors DROTTins Jesu Christi/ huorier Piist munu liida/ æfenlega fordiorfun fra Auglite DROTTins / z fra hans dyrdlegre Magt.

Huad eñ þo Gud straffe z liika j þessu Liife Synder og Glæpe Mann

anna

aña/med þui hn̄ er ſa Gud/ſem Ogud
legan̄ lifnad ecke kan̄ ad lata ſier þo
cknaſt/ ſo ſem þar ſeiger j hinum ſim̄
ta Dauids Pſalme. Þa ſtraffar han̄
hier j Heime ſo ſem eirn Fader med
mæta / z hefur alltijd þancka Fridar
ens j Siñe/ en̄ ecke kualningareñar/
þui þad er Vilie hn̄s ad vier ſnwūſt/
giørum yferboot z lætum af Synden
ne/huorn ſin̄ Vilia / hn̄ lætur j lioſe
fyrer Mun̄ Spamanſins Ezechiel
is 10. Cap.

En̄ þegar ſlijkum Guds Fødurleg
um Nadar Vilia er ecke giegnt / og
Men̄ fara mootþrooanlega æfram̄/
j ſijnum Syndum z Idranarleyſe/og
deyia ſo wtaf vm ſijder/æn riettelegs
Idrunar Angurs/æn Trwar a En
durlauſnaran̄ Jeſum/z æn leidriettin
gar ſijns jlla Framferdis / þa hafa
þeir ènu ſomu ſier alldeilis ongrar

Nædar ad vænta/ helldur vill DRO
TTin láta eitt eilijft Hefndarstraff
yfer þa ganga/ og þad skal skie j Hel
vijte/ huar ed fyrst z fremst lijda Dio
flarner/ þar næst aller ogudleger Meñ
eilijfa Kuol og Pijnu. Vm Diofla
na vottar S. Petur liósslega. 2 Pist.
2 Cap. Gud þyrmde ecke Einglunū
sem ad syndgudu/ helldur wtrak hann
þa/ þad þeir yrde þar hallðner til Do
omsins. Og hiñ H. Johañes j Op
enberingar bookeñe 22. C. seiger ad
Dioflenum hafe kastad vered j Pytt
Elldsins z Breñesteinsins. Eñ vm
þa Fordæmdu Meñ stendur klærlega
j þessum Texta sem hier fyrer fram
an skrifadur stendur. Apoc. 21 Cap.
Ad þeir ofhræddu/ þeir Otruuludu/
Vantruudu/ Suiuirdelegu/ Mañdr
aparar/ Hoorunarmeñ/ Tofrarar/ z
Afgudadyrkendur muni sitt Hlutskip
te taka

ke taka j Pyttenum / sem vellur med
Elld og Breñestem/huar vid ad mer
kelega hlioda S. Pals Ord Ephe
se. 5. Gal. 5. 1. Cor. 6. þar ed hañ
giorer eitt langt suart Registur / vpp
teliande þar j attianslags verk Holld
sins/ sem þeir enu sómu fremie er til
Heluijtes fara z fordæmder verda/ so
seigiande. Opinber eru Verk Holld
sins/so sem ad er/ Hoordomur/ Saur
lijfe/ Ohreinferdugleike/ Otuckt/ Hia
gudadyrkan/ Fiolkinge/ Fiandskapr/
Ofund/ Agg/ Reide/ þrætne/ Tuidr
ægne/ Flockadrættur/ Hatur/ Mann
dræp/ Ofat/ Ofdryckia/ Agyrnd/og
añad þuiþum lijkt. Huar vm eg hefe
ædur sagt ydur/ z seige eñ nu/ eins z
ædur/ ad þeir sem þuilijkt giora/ skulu
ecke erfa Guds Rijke/ Þar fyrer þeir
meñ sem lifdu til j Heimenum a þeim
tijmum fyrer Noaflood/ z voru soolg
ner

eñ/otameñ/ꝛ ovidrædanleg Bylgjfes
Børn/ꝛ þar ofan æ spottudu sin Jd
runarpredikara Noa/ munu ecke kom
ast j Himmaryke a effta Deige / veg
na siña Glæpa/ helldur þa mun þeim
vysad verda til Heluÿtes epter þeim
wrskurde S. Pæls ꝛ Johañis Post
ula sem vier fyrer skõmu æmiñtunst.
Eins mun og so ganga þeim j Sodo
ma ꝛ Gomorra. Asamt þeim hiælig
giande Kongarykium/huørra hegdã
j ønguu var betre eñ hiña a Noaskoo
ds tymanum.
Nu spær ꝛ fyrerseiger sialfur Sa
ãleiks muñureñ Jesus Christus hia
Matth. 24. C. ad allt eins mune ga
nga til fyrer endingu Verallldareñar
huør ed nu er j adgange þ Dyrønñ/
so sem þad gieck til a Noa Døgum/ꝛ
ad Meñ mune j eins Sodomiskum Li
fnade liggia/ med allskyns heimugle
giam

gum z openberlegum Lostum/ Syndū z Suiuirdingum/ æn allrar Blygdun ar/ so sem z lioſt ma nu ſiæ ad til gein gur (Gud næde) huar wtaf ecke er añ ad lioſara ad ſiæ og ælpckta eñ þ ad meſtur partur þeirra ſm̄ nu lifa a þſſ um Aumu Eymdar tijmum mune. hl woota ad heyra þa hrædelegu ælpcktū ad þeim ſie ſkipad j burt fra Guds ſo nar Auglite j eilijfar Heluijtis Kual er. Samt ſem ædur giefa þau gøldu z. af Dioflenum forblindudu Verall darcñar Born ønguañ gaum ad ſlijk um hrædelegum Sælar hæſka/ eins z þar være eingeñ hæſke a ferdum/ ed ur ſo ſem gaman ſie ad/ z ſkiemtan ad hrædaſt z ſmellraſt j þeim Heluijſka Kualaña Ellde eilijflega. Yfer þeſſū hæſkaſamlega Blindleika klagar Læ refaderen Auguſtinus ſeigiande/ þad er eitt furdulegur hlutur ad þar ſem

Mañskiepnañ kuŋ̃der vid ad vera sem j Fangelse/edur Myrkuastofu / edur lijda litla Refsing vm stundarsaker/ ad hun skal þa ecke kuŋ̃da vid ad bren na j Heluŋ̃te oendanlega.

So ætte nu eirn z sierhuør ad taka sterkañ vara a sialfum sier / z vanda hid allra besta Ord siñ z giørder/ og haga øllu Lijferne siñu epter Guds Vilia z hans H. Bodordareglu/og miñast þeirra Orda hins vijsa Syr achs þar hñ radleggur/ad vier skulũ hafa æ͡ijd j miñe vort hid sijdasta/ þ er Daudañ z þañ sijdasta Dom DR DTTins/þa munde huor vm sig þſſ helldur fordast ad syndga/ z kieppast vid ad meiga verda fundeñ j tølu Id rande Maña sem vissulega munu lok sins erfa Himneska Sælu.

Eg oskade giarna/ med hinum hei laga Gregorio Lærefødur/ad Gud gi æfe

æfe eingen̄ Mañeſkia yrde fortœpud/
En̄ þui vert/ſu Oſk vill ecke gillda/
med þui Verølld z henar Børn vilia
alldrei giøra ſier nein hættaſkipte/ z
Chriſtur ſeiger ſialfur hia Matth.
7. Cap. Ad þeir ſieu fæer ſem a þm̄
Veigenum gange er ligg2 til Lyffſins
En̄ hiñ ſie Noopurenn langtum fiøl
meñare / ſem gange a Veige gløtun
areñar/ſialf orden̄ Chriſti hlioda ſo.
Pad Ported er vijdt/ z ſa Vegur er br
eidur/ſem leider til Gløtunareñar/og
þeir eru marger ſem þar a ganga/
Og þ Port er þrañgt z ſa vegz mior
ſem til Lyffſins liggur/ z þeir eru
fæer ſem hañ ſiñ a.

Annar Partur
þessa Sermons.

MEd þui ad þ er omotmælanlega beuijsad/ ad Heluyte sie til Efalaust/ Og ad sa Riettlæte Gud hafe þ tilbwed Dioflunum/ z Omilldum Mønnum til hefndar þ þeirra Ohlydne z Þuerwd/ so vilium vier nu hugleida framveigis/ huad grimlegar Kualer þar mune vera/ z huad leinge þær mune vara og yfer standa.

Fyrst skulum vier hallda z trwa þ fyrer vissañ sañ/ ad lijka sem þeir Vtvoldu eru j eirnre Blessadre Sælu/ j Himnarijke/ til huorrar þeir mz oseiganlegum Fægnude fiña bæde a Sælum og Lijkomum/ So munu z so þar a mote þeir Fordæmdu wt taka strijd Kualaña giolld/ bæde a Sælum sijn

um. og

um ꝫ Lijkømum. Quad ad vel ma me
rkia af Orda tilteekt Christi hia Ma
tth. 10. Þar hañ seiger ad vier skulū
ecke hrædast þa sem eiñungis kunne
Lijkamana ad deyda/ eñ fa Sæluñe
eckert grandad / Helldur þa skulum
vier hrædast hañ sem bæde giefur ka
stad Lijkømum ꝫ Sælum j Heluijte.

MArgfiølde þeirra Kuala sem j
Heluijte mūu verda ad eilijfu/ hñ
er otelianlegur. Þui lijka sem eingeñ
kañ med Huga ad hyggia/ eñ sijdꝛ mz
Ordum ad wtskijra / huad Gud hafe
fyrerbwed sijnum Vtuoldum/ so kann
og eingeñ þ fullkomlega ad grunda/
huad ovmrædelegar sieu Kualer þeir
ra Fordæmdu/ Enn þo sem ædur oss
til vnderuijsunar/ þa nefner H. Ritn
ing a nafn nockrar af þeim Kuølum
ꝫ seiger þar mune verda. Fyrst Sm
æn ꝫ Skom. 2 Guds Reide ꝫ Oblij

da. 3 Missier z firding Guds blijda Andlitis. 4 Ognarleg Dioflanna næuist z vmgeingne. 5 Sifelltt Væl z vein med Ope z Tañagnystran.

Fyrsta Kuøl Heluijtis

Smæn og mynkun/hroop og Bryxl verdur eiliflega yfer þeim j Heluijte/Huiad allar þær leynclegar Synder/Hreckier og Skamer sem þeir hafa hier j Lijfe drygt/munu komast þar vpp vm þa Fordæmdu/z mūu øllum alkunar verda/med øllum sijnum suiuirdelegum atuikum/þeim til hroops z skamar sem giort høfdu. Eñ so sem þeim Fordæmdu mun verda sær Hiartans raun ad openberingu þuilijkra siña huldra z duldra Skiemdar verka/so munu Dioflarner þess optar miñast a þeirra skamar æde/z þess æ

kafleg

legat jafnañ bryxla þeim þar vm/og vm Naser nwa. Hier j Heime verda opt hiner orgustu Skalkar/halldner fyrer ærlega z Gudhrædda Meñ/eñ þar mun langtum odruvijs ganga til. Þui þar mun standa skrifad j huors Mans Eñe/allt þad hñ hefur drygt og adhafst af jllu bæde leint og liost. So þar mun ecke ad eins meiga sia/ helldur so s̃ preyfa a huors eins Jll skuverkum. S. Paall Postule skrifar þar vm j 1. Cor. 4. E. DROTTIñ mun koma z j lios leida þ̄ sem j Myrkrunum er huled/ z rædslog Hiartanna openber giora. Jtm̃ skrifar Postulen Judas so j sijnum Pistle/ DROTTIñ mun koma med morgum Þusundum Heilagra Dom ad hallda vm alla/ og til ad straffa alla þa sem O gudleger eru/ af ollum Giordum sem þeir ogudlega drygdu/og af ollu Hor

 du

du ſem Ogudleger hafa a moote hm̃ talad.

J 2. Cor. 5. Cap. ſtanda þeſſe Ord. Vier hliootum aller ad openbe raſt fyrer Domſtole Chriſti/vppa þ ad huor eirn ødleſt þ a ſijnum Lijka ma epter þui ſem hn̄ hefur adhafſt/ ſie pad gott eda jllt. Job ſeiger j 20. Cap. ſiñar Bookar / ad DROTT iñ mune auijſta þañ Omillda/z Jor deñ mune ſetia ſig vpp j moote hm̃. Þa mũu lokſins koma vpp øll Suik/ huleñ Þiofnadur/ z allra handa Sa urgan z Loſtaſeme/ Fiølkynge z For dæduſkapur / allra handa Miſke og Mañſlag/ Øfund/ Otrw z Vinſæt ur/øll Limſkuræd z flægder/allra ha nda Anſtygdar þankar/z allt pad jllt ſem hier j Heime hefur huled z duled nidre leiged. Og ei ſijdur þeir Hluter/ ſem eingeñ lifande Madur hefur vit ad

ad af ad seigia/ vtan alleina þss Sam
viþka sem giort hafde/ þa munu þeir
hluter lioser z openberer verda a Ef
sta Dome þ ollum Einglum z Mon
num.

So þa ed fyrsta Mun ad þm Jd
runarlausa Stælsutrum z Steinhio
rtunum so hart þreingia/ ad þeir mu
nu oosta ad þeir hefde alldre slijkt no
ckurn tijma giort/ so þeir þyrftu nu
ecke med þuilijkre sman z hneyking/
ad stāda j Augsyn allrar Verölldar.

Sa Gode Læresader Augustinus/
seiger j einum stad / ad a effsta Dei
ge munu allar Synder z Ogudleg ve
rk Mañaña so sm vakna vpp z verda
lifande/ hlaupa a Hæls hinum Sy
nduga z hallda sier þar/og sijdan j ei
nu Hliode vpp hroopa/ z klaga þañ
auma Jdrunarlausa Mañ/z seigia.
Vier erum Verk þiña Handa/ a hu

 ørium

ørium þu hafder þijna meſta vnun z þocknun j Verølldeñe/ Komdu nu z gacktu med oſſ fyrer Domeñ/ z forſuara nu þad þu hefur giort/ Þuiad þa mun allt verda þreyfanlegt/ þad er openbert z audſynelegt øllum/ þad ſem adur hafde leynelegt vered z huled/ z foolged leiged j ſierhuørs eins Hiarta/ Þaunkum z Giede / z huørt ſem hellſt þeir Fordæmdu lijta/ þa munu þeir þ ſiaa eitthuørt ſiñ þa miñe a ſijnar Synder z Glæpe.

Eirn ægiætur Læremeiſtare ad Nafne Marcus Marulus ſeiger/ ad allʳ Guds Skiepnur munu til ſamans vc itaſt ad þeim Fordæmdu/ til ad æklaga þa a effſta Deige / og allar munu þær ſo ſem ſkarper Sakaraberar kref iaſt hefndar z ſtraffs yfer þeim/ z ſpiñur hñ þſſa ſijna Meining wt af þri grein ſem þar ſtendur j Book Spek

iñar

iñar j 5. Cap. z so hliodar. DRO
TTiñ mun taka Vandlæting sijna
til Hardneskiu/ z wtbrynia Skiepnu
na til Hefndar yfer sijnum Ovinum/
hañ mun jklædast Riettlætenu fyrer
Bryniu/ z setia pañ aluarlega Doin
eñ a Hofuded fyrer Hialm/ hañ mun
taka Heilagleikañ fyrer opferuiñanle
gañ Skiolld/ z sijna straungu Reide
mun hñ bryna til Suerds/ z Heimur
eñ mun ganga wt mz hm̃ til Strijds
a moote þeim Heimsku.

Vt af þessum Ordum hins vijsa
Salomons/ æliktar ædurnefndur Læ
remeistare ad allar Skiepnur j Heim
enum mune æsaka þa jllu z Ogudle
gu vegna þra Ohlydne z Opacklæt
is sem þeir hafa synt sijnum Gude z
Skapara. Þuiad med þui ad eckert
finst þad af ollum skopudum Skiepn
um sem Mannenum þiene ecke til ein

huørs gods/anadhuørt til ſkarts edr ſkeimtunar/til Neilnæmis edur Neil ſuboofar/til Nuyſldar z Næginda/edr z ſo til Lijffins Foſturs z Næringar/ þa er ecke kynligt þo Madureñ hlio te fyrer allt þetta Reikningſkap Gude ad ſtanda.

Jordeñ mun hafa þeſſa Akiæru til hinna Fordæmdu/ Ad DROTTin ſiñ Skapare hafe tilreidt ſig Mønu num til gagns z nota. Og epter þeir re Guds ſkickun z Bifalningu hafe hun af ſier fædt z Mønunum fært allra handa Trie/Alldin z Avegſte/ Grøs z goodar Jurter/ hun hafe fæ dt z fooſtrad handa þeim Naut z Sa ude/Heſta z Geitſie/med ødrum mar gſlags Dyrum ſem þeim hafe vered gagnſemd ad/ ſum til Fædis/ ſum til Klædnadar. Nun hafe giefed af ſier Silfur/Gull/ Kopar/ Tatun/ Eir/ Jarn

Jarn/Lijn/Miol/ Vijn z margt ann
ad þuilijkt/ eñ fyrer allt þetta hafe þr
Gude huorke þackad nie þionad.

Þa mun og eirneñ ælaga Sioreñ
sem þeim hefur a Skipunum tilfært
allra handa Vister z Vøru fra fiar
lægum Londum. Item munu þa z lij
ka ælaga Vøtn z Veidestødur/sem
þm hafa fært allra handa Fiskakyn
til Fædis z añara Þarfinda.

Lopted mun þ fiña þeim til Sakar
giptar / ad þar þad hefur endurnært
þeirra Andardrætt/ og sualad þeirra
Hiarta/giefed þeim hægt z hægstædt
Vedur/Regn z Soolskin a sijnum tij
mum/ Vinda z Kyrruidre epter Ed
le/ þa hafe þeir þo slijkt alldre læted
vid siñ Skapara æsáñast/helldur ver
ed miklu fwsare til ad þiona Diøflen
um med allre hlydne eñ DROTTne.

Elldureñ ber þa þeirre Søk/ad þ"
hann

hañ hafe lient þeim siñ Barnia z Li
os / smellt fyrer þa Jarn og Mælm
so þeir kuñe þar af ad smijda Naud
syn sijna / og allra handa Verkfære /
þa hafe þa þo samt alldrei rankad
til ad þacka Gude einusiñe allt þta.
Nimenciñ mun seigia / Gud hefur
mig skapad Møñunum til þienustu z
gagnsmuna / so vel sem adrar Skiep
nur. Eg hefe læted lysa yfer þm̄ So
olena a Dageñ / z Tungl z Stiorn
ur a Notteñe / af mijnum gange z mi
ña Striarna hafa þeir matt læra ad
þeckia huad tijmanum hefur lided / og
ad kuña ad taka sig vara fyrer Sum
re z Vetre / Vore z Hauste / z vita hu
ad þeir skillde a huorium Aars fiord
unge yrdia z stunda / sier til Atuiñu /
Eñ þeir hafa samt ecke viliad kann
ast vid siñ Vitunar tijma / z brwkad
so allar þessar Gæßur Gude vorum
til

til stygdar.

Einglanna Kløgumaal er þetta ad þeir hafe epter Guds Vilia boded þm̄ ogudlegu fram̄ sijna Vernd z þienustu / En̄ þeir hafe hana forsmæd/og viliad helldur adhyllast z him sier hafa þa Helvijsku Aara Diøfulsins. Item þer seigiast hafa hialpad þeim wr mørgu Lijfsfære/z Daudans hættu/j huørre Diøflarner villdu þm̄ þa z þa fortynt hafa/ En̄ samt z ædur hafe þeir fyrer alla þessa adstod/meir z framar viliad þocknast Diøflenum en̄ sijnum Gude z Skapara.

Seinast koma fram̄ aller Heilager z Guds Vtualder Men̄/z bera fram̄ ad þeir hafe margt Ord predikad fyrer þeim Jdranarlausu/ þeir hafe margt skriptlega kient/margar goodar z nytsamar Bæk2 læted wt ganga/þm̄ til leidriettingar z vidvørunar/ af hu

grium

orstyn þeir hefdu mætt læra / ef þeir
hefde viliad þañ rietta Veg til eilijfs
Lijfs. En þetta allt hafa þeir forsm
ad ꝛ einskis aktad / geinged samt a
Veige sijns fordiarfada vilia / j Idra
narleyse / ꝛ Athugaleyse / ꝛ þeir hafe
huorke orded til Guds leidder edr lock
ader med blijdu edr strijdu / Nuørke mz
Løgmalsins hordum hootunum / nie
med Evangelij sætum Fyrerhettum.
Opt hafa þeir talad fyrer þm̃ / hu
orsu mijkels Gud Fra Skapare hafe
virdt þa / þar hñ skapade þa j onduer
du epter sialfs sijns Mynd / ꝛ sijdann
þa þeir voru fallner fra Gude aptur /
þa hafe hans Myskunar Hiarta lit
ed saint Myskunar Augum til þeirra
ꝛ ecke viliad missa þa / helldur hafe ke
ypt þa aptur fra eilijfre fordiørfun /
med stoorum Erfuidismunum ꝛ sarre
Kuol / og suijuirdelegum Dauda sijns

signada

signada Sonar.
Opt hafe þeir hid allra nakuæmleg
ast bored sig ad wtlysta fyrer þm / huo
rsu Jesus Sonur Guds sem nu situr
Dyrdarlegur Domare alls holldz / ha
fe samteingt sin Guddom vid þra Na
ttúru / fædst samut Madur / so hann j
þeim sama Mañdome lide Fatækt z
fyrerlitning / Bryxle z Spott / Nogg
z Nydstriking / z hin hardasta z sm
anarlegasta Dauda a Krossenum / so
ad han feinge þeim z ollum Neimen
um frelse z frijun fra eilijfum Kuolū.
Item / huorsu hañ hafe giefed þeim
sitt Holld til Fædu / z sitt Blood til Dr
yckiar / so þeim skyllde þad eilijfa Lijf
þar med jnsiglad verda / En aptur j
staden fyrer alla þessa Myskunar gi
æsku þa hafe þeir ecke odru launad /
en ad angra Endurlausnarans Hiar
ta / med allskonar ohlydne / og ad lifa
D epter

epter villd z vilia sijns spillta Holldz/
z epter Illskufullum Dæmum þessar
ar Veralldar/ Einskis acktande hũs
bod z bifalningar/ Elskande þ stund
lega/ eñ afuirdande þad eilijfa/ hu=
rs vegna ad Verdugt sie / ad þeir
nidur hrape j Heluiskañ Elld/ þ fyrst
þeir hafa Himnenum z Himneskre sæ
lu þuerwdlega hafnad.

Vm þetta z añad langtum fleira
munu þeir Ogudlegu verda ad heyra
sier brugded/z bryxlad a effsta Deige
Eñ huxllijkrar olijdanlegrar Hiarta
ns Neydar z Ofraunar / slijkt mune
orka þeim Aumu Tøpudu Moñum/
ad verda so openberlega til wthroops
skamar z Bryxlis fyrer Gude z allre
Verolldu/ þad verdur ecke med Ordũ
wtskijrt. Huar fyrer Dauid Kongur
bidur so opt z jñelega j sijnum Psalm
um/einkum j þeim 35 z 31. Ad DR
OTTiñ

OT Tiñ vilie ecke læta sig verda til smanar. Og meinar hañ þar vissulega þessa sijdustu z stærstu Sman/sm nu hefur vered vm talad. Þessa Bæn skyllde huør eiñ Christeñ Madur hafa sier j Hiarta/z a Tungu med David/z seigia ætijd anduarpande. A þi er Herra minn hef eg Von/hialp so yfer mig eingeñ Sman/æfenlegana blijfe/z c. So er nu komm z Sneipa su fyrsta tegund Heluiskra Kuala.

Auñur Heluijtis Kuøl

Hÿ Annar tegund Heluijtskra Pijsla/ er Guds obæreleg Reide sm alldrei verdur stillt nie blijdkud vm alla Eilijfd/Þar vm talar so Postuleñ Pall til Rom. 2. Cap. Sneipu z Reide/ Nrelling z Harmkuæle mun Gud giallda/ yfer allar Sæler þra Maña sm

Illsku drygia. Vnder þre Guds Rei
de munu þr Fordæmdu hafa eilijfan
Kuijda ⁊ skialfta/Hiartans Ohægd/
Vgg ⁊ Sorg/ so þeir munu af obære
legrar Angistar Ofraun / sifellega
murra ⁊ mogla a moote Gude/ þeirra
Samuiska mun þa verda vakande/ ⁊
leida þeim fyrer siioner huøria eina ⁊
eina Illgiørd sem þeir ædur høfdu dr
ygt/ ⁊ giøra þeim þra Synder so nyr
⁊ ferskar j þeirra miñe / so sem være
þær þa ed fyrsta skiedar/ Og mun ꝥ
sañarlega ecke vera hin minsta Ofra
un ⁊ Plaaga/ad bera so Dag ⁊ Natt
jaa a huøriu Augnablike aan aflaats
siñ Sakarabera/⁊ onædunarsamann
Aklagara j sijnu eigeñ Hiarta/ Og
þa þar kiemur ad ofañ Guds stranga
Reide ⁊ oblijda/sem er eirn breñande
Elldur /þa ma huør eirn skinia ad
ecke er ꝥ bærelegt/ad verda þar vnder
ad

ad liggia/einkum aan allrar linunar/ vppgiafar edur endingar. So munu þr þui af stooru Kualaña ofbode vpp hroopa/ seigiande. Gud/Gud þu hef ur mig yfergiefed/ þijnar Pijlur stan da j giegnum mig/ þijn Hond ofþiak ar mier/ þar er eckert heilbrigdt j mijñ nu Hollde fyrer þiñe Ognan/og eing eñ Fridur j mijnum Beinum vegna miña Synda/ Þuiad Synder mijnar eru vpp stygnar yfer mitt Hofud/so s ein offstor Byrde eru þær mier ofþun gar ordnar/ þui emia eg hier sarlega wt af Oroo mijns Hiarta.

Þessa Kuol ꝛ Pijsl þeirra Fordæm du/kallar Esaias j sijdasta Cap. Og Endurlausnareñ sialfur eirn nagan de Orm sem alldrei deyr / huor ed æ enlega hoggur og særer Samuiskur þeirra Topudu/og etur þesse odaudle ge Samuisku ormur Sælena/eins ꝛ

 Madk

Madkarner høfdu ædur eted Lijkam
ana j Grøfunum.

Til slijkrar Pijnu lætur sa Almætt
uge og Riettlaate Gud þa Ogudlegu
opt kieña ꝛ fiña hier j Heime/ þegar
þeir fæ so saarast Harm/ Sorg ꝛ stur
lun j Hiartad/epter drygda Glæpe ꝛ
Ogiørninga (þo þeir sieu stundum øn
guum vtan sialfum þeim lioser ꝛ kuñ
uger) ad þeir hrædast ꝛ skielfast fyr
er einu þiotande Grasstræe/ꝛ blækt
ande Laufblade / huad ad er so sem
annar Fyrerfare / og nøckurs konar
Teikn þrar eilijfu Ognar ꝛ kuñda s̄
Fordæmda mun kuelia eilijflega / og
æn aflats.

Eñ huilijk Pijna ad þetta munc
vera/mæ þar af ræda/ad Guds reidc
er soddañ yfervættisþunge/ad huorke
kañ Himen nie Jørd/nie nøckur oñur
skøpud Skiepna vnder heñe ad stand
ast.

ast. Mañe skillde þikia þ nog Ey
md og Ofsgnudur / ef eirn yrde fyrer
Heipt eins Landskiornara / so hm̃ væ
re huorge j Landenu fyrer hm̃ fridt /
edur vært vegna hans ꝍsoknar z vm
sꝍturs / Eñ Gud kome til / Huad þus
undsiñum þyngra er hitt ad falla j
Guds Reide? Vndañ heñe er omꝍgu
legt ad flyia / edur j nockurt skiool ad
komast.

Pridia Heluijtis Kuol

SV Pridia Kuol sem j Heluijte
mun verda / Er su fyrermunan
ad Fordæmder mũu alldrei nꝍ ad sꝍ
Guds Fodurs Sonar z H. Anda Bl
ijda z Blessada Auglit.

Alldrei fꝍ þeir ad sꝍ edur tala vid
neirn af Guds H. Einglum / Alldrei
ad fiña nockurn af Guds Vtvoldum
Moñum. Og alldrei añad ad sꝍ si⁹

fyrer Augum/eñ þær Ognarlegu og afskaplegu/Grimu z leidu Dioflaña mynder z Forynjur. Æ huad oseigian legur munur mun þ vera fyrer þeim Fordæmdu/ ad verda ad sia med Ogn z kuñda vppa þær grimu z gresselegu Dioflaña asynder/Og fyrer þm Vt uoldu/ad meiga sia med eilijfre Niar tans vnan z Fagnade/ vppa þad hy ra blijda z blessada Auglit sijns Sk apara/ Endurlausnara z Nuggara/ af huørre Asynd þeim stendur eilijf hægd z gnægd allra goodra Nluta. Þetta hafa þr N. Guds Meñ a fyr re Dogunum athugad/ þui hefur þa so hiartanlega hier j Lijfe þyst z lyst til þess ad sia ad sia Gud/ z hans bl ijda Blessada Andlit med sijnum Au gum.

Dauid 42. Psalme kiemst so ad Orde/z seiger/ Mijna Sælu þyrster

epter

epter Gude/epter þim̃ lifanda Gude. Nær mun eg þangad koma/so eg meige skoda Guds Auglite. Og j sÿnũ 80. Psal. DROTTiñ/ lætttu þitt Auglite lioma yfer oss/ so munum vier holpner verda. Job j 19. Cap. sinnar Bookar huggar sig þar vid j sÿnũ mestum Nørmum/ ad hann mune vm siþer fa ad lÿta Gud med siinum eigeñ Augum/ z helldur ad su sion mune so Fagnadarsøm/ ad þa mune af þurkast øll Nrygdartæreñ af sÿnum Augum/ z gleymast allar sÿnar Mañrauner/ þegar hañ fær siñ Endurlausnara ad sia j ødru Lÿfe.

Johañes Postule j 1. Pist. 3. C. seiger so/ Vier munum sia Gud so sem hañ er fra Auglite til Auglitis/ Og þesse blessada Sioon mune ecke vara ad eins vm 20. edur 30. Aar/ helldur vm oendanlegar Allder Eilÿfdareñ

ar/ Af slijku vnunarsomu Guds Aug
lite/ þar hñ lætur sig sia/munu þaug
Vtuoldu Lioſſens Børn hafa ſijna
allra meſtu vnun/ stæſtu Glede/meſtu
Dyrd z Vegſemd. Þþeg" Endur
lauſnareñ tal" vm þa Sælu vegſmd z
tign Einglaña/ ſettˀ eru Vngbørn
unñ til vardhallds z vernd" / þa ſiñz
hñ þeim þ hellſt til Sælu z Tignar
ad þeir ſiae daglega/ Auglit Guds li
fanda á Himnum. Matth. 18. C.
Gladur z feigeñ vard Forfadereñ Ja
cob/þa hañ fieck ad sia vm ſtundarſa
ker mynd þeſſ Hollds ſem Guds ſonur
müde vpp a ſig taka a ſeirne ølldunñ.
Sa Guds madur hroopar vpp af ſto
rum Hiartans feigeñleika ſeigiande.
Eg hefe ſied Drottiñ fra Augliti til
Auglitis /z mijn Ond vard hoolpeñ.
Gen. 23. Huad miklu meire Augnaña
Føgnudur/ z Hiartans lyſt mun þad
ad ſia

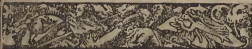

ad sier Gud j þui eilijfa Lijfe/þar hñ
lætur sig sier j þeim allra fegursta Gu
doms lioома/ z j þui astwdlega El
sku vidmoote/ huar vid Meñ verda sij
dan alldrei skilder. Þar vm seiger so
Lærefaderen Augustinus / Æ huad
sæll mũ eg þa vera DROTTiñ miñ
þegar eg sæ ad sier þiñ Dyrdar Lio
ma? O DROTTiñ lattu mig dey
ia/so eg meige þig sier/ Eg vil ecke li
fa leingur/ so ad ecke dragiest leingur
vndañ fyrer mier su sæta Fagnadar
sion/ad meiga skoda miñ Endurlaus
nara Jesum. Soddan Fegurdar dy
rd z Fagnadar lioma Guds Auglitis
munu Fordæmder alldrei sæ ad sier/
huar vm Joh. vottar 1. Pist. 3. Nu
er hañ syndgar/sa sier ecke Gud/slijk
fyrermũan a þui/ad meiga alldrei sier
Gud nockru siñe bliđañ z Goodañ/
mun meir z framar kuelia þa Fortø
pudu

pudu eñ nøckrar adrar Heluijskar Ku aler/ seiger sa H. Lærefader Bernha rdus.

Þegar þeir Fordæmdu a effta Dei ge sion þa ovmrædelegu Dyrd z Veg semd þra Vivoldu/ þa munu þr ecke hafa þar af añad eñ kuñda/ Ogn og Ofbod/ z munu wt af Harme Hugar j særlegre anduarpan so seigia/ huør vid añañ/ Sia/ þar eru þeir sem vier ædur fordum høfdum ad athlætre/ z giørdum spott ad/ vier heimsker Dæ rar hielldum þeirra Lijf fyrer Galeñ skap/ z þeirra endalykt fyrer smæn/ Huørneñ eru þeir nu reiknader a med al Guds Barna/ z þra Arfleifd er a medal þra Heilogu? Þar fyrer þa høfũ vier ecke funded þañ rietta veg/ z Lios Riettlætesins hefur ecke skyned yfer oss/ z Soolen er oss ecke vpprunn eñ. Æ huad hialpar nu vor Hoffr

act

ackt? Quad hofum vier nu af voru
Rijkedæme z Metnade? Pad er allt
umlided sem eirn Skugge. Quad illt
leider epter sig vort Bilijfe z Lausug/
vort mikla Göiz sem vier hofum sam
anrakad/ Quar er vor inndæle Suefn
z Huijlder / vorer idiulauser Dagar/
vor Kiæte z skiemtun / Matur z Gle
de/ vort Dhoof z Ofneytsla/ z allt ann
ad sem oss var indæle ad fordum? Allt
þetta er hastarlega i burt lided/ stuttt
ara enn eitt Handarveyf/ edur Augna
blik. Enn hier i stadenn verdum vier ei
lijflega ad brenna / z kunnum þo alldrei
ad full brenna. Vier verdum æfenlega
ad foora/ecke vtann til þess ad verda æ
finlega pynder z plægader. Med
þessum edur þuilijkum Ordum munu
þeir Fortøpudu efalaust sialfa sig æ
saka/ z yfer sinne stooru Neyd z Hiart
ans Kuølum klaga med Tannagnyst

kan/z tyrande opbode.

Þa a þeim mikla Deige Domsins/ munu Gydingar / sem hier j Lijfe hafa forherter vered j siñe Vantrw/sia þañ Krossfesta Christum ecke sier til neirnrar Glede / helldur Hrygdar/og þa munu þeir hid fyrsta neydast til ad trwa/z hallda fyrer satt / ad hañ sie Frelsare allra siña/ sem a hañ hafa vonad/ Eñ þesse Trw Gydinga gillder þeim þa ecke par / þui strax þa mun Guds Sonur leggia Ovine siña vnder siña Footskor.

Þeir enu Heidnu munu þa z so sia hañ z seigia/ Huar eru nu vorer Guder sm̃ vier hofum dyrkad z tilbeded? Sia/hiñ Krossþeste Jesus/huorn vier alltijd afvirtum z einskis ocktudũ/ hañ er Gud/Og þeir enu somu s̃ vier hofum afsijfad / fyrer þ'þeir medkieñdu Trw siña a hañ/ þeir eru ordner

vorer

vorer Domarar.

Pa munu aller Villumenn ꝛ Kiettarar ꝏsaka huor annan vm sijnar Villur ꝛ Falslærdoma/seigiande. Siaadu nu til Arius/ huar er nu þijn Meining/ þu kiendᵉ oss ad Jesus Guds son/ være ecke jafn ad vellde/ sijnum Himneska Fodur/Siaa /er hn̄ nu ecke þar sitiande j Tignarvellde Fodursins/ꝛ audsyner fyrer allre Verølldu/ ad hn̄ sie Fodurnum jafn ad allre Magt ꝛ Dyrd/þad muntu nu verda ad sanna/ þar hn̄ þig maklega fordæmer/fyrer þijna Lyge kieñing ꝛ Gudløstun.

Item/Siaaed nu til þid Cherinthus/ Ebion/Marcion/ Samosathan/þid sem kiendud / ad Christus være sliett ꝛ ꝛ einfalldur Madur enn ecke Gud/er hañ nu ecke þar j sinne Guddoms tign yfer øllum Einglum ꝛ Møñum / og sa ædste Domare alls Hollds? J sama

ma maata mun og fara vm alla adra Villumeñ/ z þa sẽ̃ þra Lærdomũ hafa filgt. Þar mun huør bryxla ødrũ z huør snua sokum vppa añañ/ Enn aller til samãs kueina seigiande. Vei oss Aumum Skiepnum/vier hofũ af bakad z wr lœge fært rietta Meining Ritningaña/ Og jũfært þar Villu ẽ eagen̄ var adur / Þat fyrer hliotum vier eilĩfflega ad ganga a mis Guds Samuistã.

Fiorda Heluijtis Kuel

SV hin fiorda Kuol þeirra Fordæmdu / Mun vera ognarleg Nauist Dioflaña/med huørĩ þeir verda nauduger/ eilĩfflega vmgeingne ad hafa. Þuiad Dioflunum er þad ecke noog/ þo þeir med siñe skjelfelegre Asynd/ oogne þeim Fordæmdu helldur leggia þeir vppa þær Aumu

Tøpu

Þauþar ut Mañeskiur þar ad auk / all ar þær vestu z stærstu Kualer/sem þr gieta vppheinkt/ z vppa funded/ med hrædelegre Grimd z ækiefd/allt vpp fra þeim tyma ad þeir Fordæmdu eru med þeirre strøngu z øraskanlegu Doms ælyckun eitt siñ Diøflunum aþhe ntet/So þeir giøre vid þa so sem þm lyskar. Sa Tyrañaskapur z yfergan gr Diøflaña yfer þm̄ Fordæmdu Sa lum ma efalaust vera ein hrædeleg Neyd z Kuøl.

Vier sieum huad vægdarluast z o gnarlega ad Diøfulleñ vtleikur þær Mañeskiur sem verda oodar/ yfer hu orra Lykømum Diøfulleñ hefur ad eins vm stundarsaker feinged Valld epter Guds leyfe/Pad geingur opt so hrygglega til / ad eirn Steirn / auk helldur Mans Hiarta mætte aumka sig þar yfer. Enn þo mun i Helu̇ste

Þusundsiñum hørmulegar enn þa til ganga / þegar Dioflarner hafa Valld bæde yfer Lijkømum z Sælum þeirra Fortøpudu.

Ninn N. Augustinus seiger ad þo ecke være Oññur Kuøl j Heluijte eñ su ad sia jafnañ sier fyrer Augum þær grimu z skielfelegu Dioflaña Mynder. Þa munde þad vera noogu mijkel Plaga/ Eñ miklu jllu auke þar þo ofan a / þegar þeir Fordæmdu verda ad dwsa vnder olijdanlegre abwd Dioflaña/eilijflega þar ad auk/ þui þad verdur sañarlega vægdarlaus Kuøl z Pijna.

Mørgum geingur þad oþbod so nærre/þa þeir sia eirn Draug edur Foryniu/ad þeir falla nidur j Onguit/so ei veit nær þeir wtaf slockna fyrer hrædslu saker. Eñ huad miklu nær mun þ þa vilia ganga / þegar Fordæmder

hlioota

hliota ecke alleinasta ad sier alla Hel
uӯska Aara j kringum sig / huorn
j sine grimlegustu z oskaplegustu m
synd / helldur z eirnen verda af þeim
hrackter / Footrodner / kramder z mar
der sifellega. Þa mūu þeir sier þañ
gamla Hoggorm / þañ ognarlega Dr
eka / þañ Linistufulla Satan / þñ hat
urs sama Hiona dioful / þañ skielfele
ga Belial z Belsebub Dioflahøfdin
gia / þar munu þeir sier hina adra skr
ymslegu Illsku anda / huoria Esaias
j 34. C. Kallar Reyrdrumb z Tind
suйn / Eyturdreka / Strutsfugla / A
pa z Villekiette / Troll / Næturdrau
ga z Hræfugla. z c. Þar munu þr
sier þñ ognarlega Behemoth. vm hu
orn Iob talar j 40. Cap. Ad hans
styrkur sie j hans Lendum / og hans
Meigtñ j Nafla hans Bwks / z hñs
Bein sieu eins z Koparpijpur / z hñs

Lidet so sem Jarnstafer. Þar mu nu þeir med Kuñda z ofbode/sia þañ Skrymslega Leuiathan/huørs Jobs Book gietur j 41. C. Ad hans Teñ ur sieu hrædelegar asyndar / allt vm kring standande / hans Drambsama Hreystur er so sem sterker Skillder huør vid añañ/eirn er fastz vid þann añañ/so þar kiemst ecke Vindureñ vt a mille/Hans Blæstur leyptrar sem Lios/ hans Augu so sem Morgunstiornuñar Augabryr / af hans Muñe wtganga Logbrandar/ z gloande Gneystar sliwga þadañ wt/af hans Nøsum gys Reykur/so sem wr siodande Potte og Katle/Hans Ande er so sem logande Bæl. Og þar wtgeingr Elldsloge af hñs Muñe/Nañ hefur og eirn øflugañ Hæls/ Og þ[illegible] hans Vellysting huar hñ gietur nockru spillt/Nær hañ hefur sig vpp/þa skielf
ast

ast hiner øflugu þar vid/ Og nær ed hñ bryst fram̃ þa er þar eingeñ Lijkn til.

Hañ hefur a Jordunne onguañ siñ lijka/ hañ fyrerlytur allt þ sem hætt er / hañ er eirneñ Kongur yfer øllum Drambleatum.

Eñ þessara Oskiepna Nofn eru þui Diøflenum giefeñ / ad hañ mune vissulega syna sig / j þra z añara þui lijkra skadlegra Skrijmsla z Okinda Lijke/ vppa þ hñ sie þeim Fordæmdu Mañskiepnum þess ognarlegre z kuñ dasamare/ þui þeir Hreckuisfu Andar lata pad eckert epterliggia/ sem þeim Vesølu fordæmdu Møñum meige vera til Kuala aukningar.

Hafe Diøfullen so hrædelega kua led z plagad hiñ H. Job/ yfer huørium hañ hafde þo feinged alleinasta

afskamtad og skamuint Valld af Gude. Nafe hañ gyrnst ad sigta S. Petur so sem annad Hueite / Nafe hann med Knefum sleiged þñ wtualda Guds Þienara S. Paal / Þa er eingenn von a ad hñ mune j neinu vægia þm sem olldungis eru j hans Valld giefner/med huoria hañ ma fara epter sijnum eigeñ Vilia. Dioflarner lijda a sialfum sier obærelega Kuol ꝛ Pijnu / huor þeirra Pijna þa espar þess meir vpp til ad plaga þess grimleg^u þa enu Topudu.

Med riettu mætte Nrolle ꝛ hristande kuñda lista j huorn vorn Legg og Lid vors Lijkama/ þa vm slijkt þeinkium/edr heyrum vm þuilijkt Kualanna ofbod talad edur lesed/Og ættum vær þo med riettu þessa vmþeinking sem optast ad hafa oss j Niarta ꝛ sinne Þui hiñ N. Chrysostomus Lærefad

er selg

er seiger/ad sa sem vel hyxar vm Hel uijte/ hñ mune ogiarnañ koma j Hel uijte.

Fimta Heluijtis kuøl.

I Fimta lage mū j þeim ysstu Myrkrum Heluijtis / z so vera Vœl og Cmian/ Kuein z Tañagnystran / so sem Christur sialfur seiger hia Matth. 8. C. Þa hñ miñest a huor laun þr Opacklœtu Sydingar munu fa sijdar meir. Jtē hia Matth. 22. þar hñ talar vm þañ Brwdkaups giestiñ sem ecke hafde Brwdkaupsklæde/ Kasted hm̄ (seiger þar) i Ysstu Myrkur þ' ed vera mū Op z Tañagnystran. Og hia Luc. 13. þar Christur spaer huoriu hñ mune suara Nræsnurum um a effta Deige/sem hroosa sier af sijnum Goodum verkum/ Þa stendur so skrifad. Og DROTTiñ mun sei

 gia til

ia til þeirra / Ei þecke eg huadañ þi
er erud / fared fra mier aller Illgiør
da meñ / þangad sem vera mun Op z
Tañagnistran / þegar þier müüd sia
Abraham / Isaac og Jacob / og alla
Spameñ j Guds Rijke / eñ ydur wtre
kna.

Þar sem talar vm hiñ rijka Mañ
hia Luc. 16. C. Seiger Christus ad
Heluijtiskum Kuolum mune so hætt
ad verda / ad Fordæmdū mune þss alls
synjad verda sem þeir vmbidia / edr þa
epter langar / og þeir munu ecke fæ
þar so mijked / ad þeir fæe eirn minsta
Watzdropa / huad þo er eirn miøg O
dyr hlutur z lijtels verdur. Eñ þar
þuert a moote Mune þæ Wtuolldu j
Himnarijke til einskis þess kuña ad la
nga / z einskis munu þeir kuña þess ad
oska sem ecke verde strax vnder eins
þeim j tie / z jñañ handar.

Sæadu

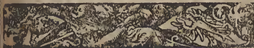
Standu Christen Madr/ so hørmu lega mun j Helujtꝭ til gāga/ Og alls þessa er nu hefur vered vpptaled / og þadan af þyngra/ hafa þeir Ogudle gu sier ad vænta eñ einskis betra / Þet ta liggr fyrer øllum Trwarnĳdingū / Gudlausum Kroppum/ Mañdrapur um/ Saurlĳfesmoñum/ Galldramoñ um/ Hiægudadĳrkurum/ Liwgurum/ ꝛ ødrum þess hattar Glæpa ꝛ Jllgi ørdamoñū/ Huør sig veit nu j einhuo riu þessu sekañ (huad ad huørs eins Samuiska mun hønū best seigia) hā take sig j vakt j Jesu Nafne/a medañ Gud giefur Nædar toom ꝛ tĳma/ þui a Doms deige er ohægt til adgiørda.

Þessar Kualer ꝛ Þĳsler Fordæmd ra Mañamunu byriast epter Vppri suna/ad heyrdum ꝛ vppsøgdum þeim sĳdasta Dome / sem sa Riettlæte Do mareñ Christur lætur ganga / bæde

vm Goda Meñ z jlla.

Eñ huad langtædar þær Kualer mune verda/edur huad leinge þær mune vara/pad auglyser su H. Ritning alluñda/z seiger ad Pijsler z Kualer þær mune onguañ enda fæ/ vm alla Eilijfd/so ad Lijkamar z Sæler þeirra Tortyndu / mune æn aflæts ætijd breña/ z alldrei þo af þeim Loga eydast / helldur verda alltijd eins ferskur Elldsins z Kualaña Matur/vm oendanlegar allder. Þeirra nagande Ormur/pad er þeirra jll Samuiska mun alldrei deyia/ Þui so seiger Christus hiæ Matth.25. Cap. ad epter hallden og yferstadeñ sijdasta Dom / þa mune þeir Ogudlegu fara j eilijfar Pijsler/z j eilijfañ Elld/ Og Johañes j Openberingarbokeñe. 14. Cap. seiger berlega/ ad Reykur þeirra Kuala mune vppstijga fra Eilijfd til

Eilijfd

Eilijfdar.

Obærelegar eru nu Fordæmdra Kualer/bæde vegna stærdar z margfiolda/en allra obærelegastar þo/ vegna þeirrar opriotande z endalausrar Tijmaleingdar/þar eingen von er vppgiafar nie endingar/a þeim ad eilijfu.

Þa ein Mañeskia hrepper eirn obærelegañ Krankleika z Siukdom/ fra huorium hun vel veit/ad eingeñ Madur j allre vijdre Verølldu/ mune kunna sier ad hialpa/þa er þad þo henn ar Huggun/ad hun mune j Daudanũ verda vidskila vid þa Meinsĩnd sijna.

Verde nockur dæmdur til æfenlegs Fangelsis/ huar inne hañ skule enda sijna Lijfdaga/þa veit hañ þo/ ad epter Daudañ mune hañ verda wt þadann boreñ/til sijns Legstadar.

Verde nockur fyrer sijna Misverka saker pijndur/brendur/Heingdr/Nog

gueñ

guen/ steiktur edur soden/ þa huggar hann sig þar vid/ ad þo su Pijna liggie sꝍrt a vm stundar saker/ þa mune þo Dauden giøra þar ending a. Enn til slijks er onguaneiginn ad vꝍnta j Nel uijte/ þar er alls eingen von/ ad Heluij tis Kualer fꝍe nockur þrot nie enda.

So ad þeir enu Vngu ꝛ Einfølldu mꝍttu þess helldur lꝍra ad skilia ꝛ vnderstandast/ huad langsamlegur tijme þad ad Eilijfden vꝍre/ þa var þui fordum fram sett þetta Dꝍme/ Ad þo ad Verolldenn øll/ Lond ꝛ Skogar ꝛ Fioll/ allar Merkur/ Sioor/ Votn ꝛ Strendur/ Jord/ Himen ꝛ Jørd med øllu þui þar jnne vꝍre/ yrde allt ad eirnre Sandhrwgu/ ꝛ þar kiꝍme a huiu þusunda ꝍre einusinne/ eirn lijtell Fugl/ ꝛ bꝍre j burtu huort sinn j Nefe sier eitt Sandkorn þar af/ ꝛ vꝍre so ad þeir Fordꝍmdu hefdu lofan

þar

þar vppa /ad þegar Fuglkorned være
hwed ad bera alla þa storu Sandhrw
gu ꝫ burt/ þa skylldu þeir lauser verda
wr þui sꝍrheita Kualañ Bꝍle/ þa
være enn ecke alldeilis vonarlaust/ ad
Eymd þeirra munde einhuorn tijma
þo seint være/ fꝍ enda/ eñ þo þess væ
re ovmrædelega langt ad bijda/ ꝛ þar
villdu ꝍdur lijda nær otelianlega mar
gar Þusunder Þusund ꝍra. Eñ þad
vill ecke so gott heita fyrer þeim For
dæmdu/ þar er eingeñ von endingar a
þeirra sꝍru Kuølum/ huørke fyrr nie
seirna / Æ huad sꝍrlega Ognarlegt
er til þuilijkra illrar endalausrar Ei
lijfdar ad huxa.

Gud giæfe ad sem flester Forelld
rar/ Hwsfedur ꝛ Hwsmæðr villdu þar
med audsyna sijna Gudrækne ꝛ Guds
Otta/ ad þeir predikudu opt ꝛ tijdum
fyrer sijnum ostijrelꝍtum Bornum/ ꝛ

Ozudlegu Neimafolke/wt af þeyrum
endalausu Neluījtes Kuølum z Pīsl
um/þad gillder/ad einhuør af þeim s̄
an̄ars ecke par hura vm Diøful/eilī
far kualer z Neluījte/mundu þa taka
til ad þeinkia sig vm/ z giøra nøckur
good hættaskipte a sīnu jlla/galda z
Gimlījfes sama:Fram̄ferde/so þr stey
ptu sier ecke siaande z viliande j þær
olīdanlegu og oendanlegu Neluījtes
Pīsler. Gud giæfe seiger Læresa
deren̄ Chrystostomus ad j øllum Dry
ckiuhwsum/z huar sem hellst Menn
eru sem kætaster z Vggalausaster/
þa yrde nockud talad og æminst vm
Neluījskar kualer/so ad huør take ød
rum vara fyrer þeim/Þui sīdst mun
sa auduellega j eilīfa Gløtun hrapa
sem sīfelldlega vm hana þeinker / og
sem tīdast fyrer sier virder. Sañar
lega/ef marger være sem hefdu þessa
rædu

[illegible] opt og ofialldañ j. Muñe/ ꝛ med
ahyggiu ꝛ gaumgiæfne hier vm ræd
du/ þa munde einhuorium af þm̃ for
tølum ſo hitna/ ad þeir munde hepta
ſier margt þad jllt ad giøra ꝛ tala ſm̃
þeim þiker añars gaman ꝛ ſkiemtun
ad. Þuiad eitt Gloande Kol/ giorer
opt hin øñur ſem næſt þui liggia/ glo
ande mz ſier/ Eins kañ ꝛ ſo eirn Gud
hrædður Madur (edur Kuinna) med
Gudhræddum ꝛ aluarlegum fortølũ
ad vpptendra þeirra Hiortu/ ſem til
þra heyra ꝛ nalæger eru/ til riettelegs
Guds Otta/ ꝛ þeſſ æſetnings/ ad for
daſt ad forþiena eilijfar Kualer. Eñ
hiñ ſem giorer gys ad þui ſm̃ honũ
er ſagt vl af Heluijte/ hm̃ er þad vijſt
ad hñ muñe þangad koma/ ꝛ þikia ga
málauſt ſeiger hiñ H. Chriſoſtomus.
Eñ þar huerf a mote/ huor hñ jafn
lega kuijder vid þeim ſaaru endalauſu
Kuøl

K..olum z Pijslum / z fördast v...
ande til þeirra ad vita/mz þuerwda...
legr...llsku z Jdranarleyse/ hñ mun
pad ...ast hia sijnum Endurlausna
ra / ad hann kome ecke j þa Kuala
stade.

VM eirn Kong er so lesed/ad hann
hafe nær vm alla sijna Daga ecke
stedst gladz/eda natturlega kaatur og
hlæande/ Og hafe þui Broder hans
grenslast fast epter/ huad ad jlle stijk
re hans sijfelldre Okiæte z Falæte.

Kongur hiet Brodur sijnum/ad jnn
an skams skyllde hañ faa þad ad vita/
Læiur sijdañ tilbwa j Hollene eina di
wpa Grofiu/z liet þar jñ j hella Br
eñande Kolum/þar vpp yfer liet hañ
setia eirn gamlañ laseñ Stool/ Enn
rieit vpp yfer Stolnum hieck eitt na
ked Suerd a mioovm Horþræde. Od
rumeigeñ hia Grysiubarmenum liet

ungur setia eitt Bord vegleg
t/med Konunglegum Rietti
m Dryckium/Skipar sijdo
num til Sætis/vppa þañ
rausta Stool/sm stood vp
iuñe. Item skickade Kon
ra Meñ sem standa skyllde j kr
Brodur siñ/þar hñ sat/ Eirn
hñs/ añan andspænis hønum/
a huoria Hlid / z skylldu aller h
a sijnu neckru Suerde/biturleg
huøssu.

Sijdañ þar j kringum/liet
eñ standa Saunguara/z allr
Hliodfæra Meistara/sem lys
ludu og sungu/ huør j siñ st
Bodur Kongur nu Brodur siñ
drecka/z giøra sig listugañ z g
j slijkum Glaum z skemtun.

Niñ suarar z seiger aptur a
ad valla sie nu Von a/ ad hañ kun

zlaðua: ad vera/þar hañ ſtæðe
era alla vega j Sorg og Daudans
ættu ſtaddañ/Þuiad nidre vnder ſier
breñande Glædꝛ/ ꝛ vite þo ei nær
gamle ꝛ Brothætte Stoll ſuij
g nidur j Elldeñ / þa minſt var
ef hañ ovarlega hrærde ſig/edꝛ ſeil
eſt fram̃ a Borded. Eñ ef hñ hrey
de ſier nockud vpp wr Sætenu / þa
ære ſier bwed vid ſkiemd ꝛ Averkũ/
f þui nackta Suerde/ ſẽ þar hienge
yfer ſier. Þar næſt ſtæde ſier ꝛ
ke allſtell Vggur ꝛ Ogn/af þeſſũ
Noñum ſem hier ſtæde j kringum ſig
allar ſijdur/med brugdnum Suerdũ
ui ei viſſe hñ huad þr munde hafa
ſiñe vid ſig ad giora / Þui er ecke vn
r ſeiger hañ / þo eg falle huørke a
Mat nie Dryck ad ſo komnu/nie giete
neitt læted mier verda til ſkiemtũar.

Nier til ſuarade Kongureñ og ſag

ꝛc.

n̄ kiære Broder/eins z p
ter nu þ̄ynum efnum hættad ad þ
siñe / eins þ̄ŋke mier vm mijn ævan
vared vera. Þui vpp yfer mier hef
eg þañ Domara/ fyrer huørıū eg hl
yt/añadhuort j Dag edur a morgun
(kañ skie)ad standa/ z Reikningskap
ad giøra a ǫllu mijnu Framferde/ Or
dum z Verkum/Þønkum z Vidmote
Nidur vnder mier sie eg Helujte / hu
ar eg hlyt vijst ad eilijfu ad kueliast/
ef eg Jdrunarlaust wtaf dey. Mier
til baka standa þar allar mijnar Syn
der s̄ eg hefe giort z framed vm Da
ga mijna. Lijte eg rieft fram̄ vndañ
mier / þa er þar Daudenn/huørn eg
nælgast æ meir z meir/z veit þo ei hu
ar edur huønar hñ mune mier j bur
tu suipta. Lijte eg til Vinstre hand
ar/þa eru þar Dioflarner strax/huør
ier med Greniande Grimd stunda ept

er mijnum Skada/ z einkum epter a
ñe Sælutopñ. Epte eg til hægre Ha
ndar/ þa verd eg þar var vid þa Godu
Guds Eingla/ huorier þo mier vilie
vel/ þa ftygge eg þa þo ecke allfiallt
an fra mier/ z vil (þui verr) ecke ad
hyllaft þa/ helldr hrygge eg þa z fra
mier fæle med Illftuverkñ mijnñ / og
Ogudlegleika. Nu med þui eg hefe
ad bertaft Daglega vid þessa z þuilij
ka/ þa kañ eg ecke neina Kiœte ad ha
fa/ þui eckert er j þessare Verølldu/ þ
þessum mijnum Þaunkum j burt hri
nde.

Þegar hñs Broder/ z adrer hiave
rande heyrdu þetta / tooku þeir til ad
virda þetta fyrer sier / eirneñ komuft
so vid j þessare j hugan/ ad þeir løgdu
af allt Dramb/ z Holldsins Glaum z
Gialijfe / Huad vier vissulega mundñ
eirneñ giora / ef vier riettelega j hug
udum

alla þessa ædursagda hlute/ og
lega munde su jnndæla og
Hollðsins dofna þar vid

Þ O er nu þesse Sermon e
edikun/af Godre meiningu og
velviliuduHiarta/þar til af m
er fram̄ sett/ ef ske mætte/ ad nockur
vllde hier vid vakna z klöckna/ z la
a Ogn Helvijskra Kuala koma sier
til ad læta af hiny illa/þui þad mun
vijst reynast z sañ t/ad ending þessa
rar Veralldar er fyrer Hende/Ja hun
er æ nær og nær/ ei veit a huorre stun
du hun yfer oss kiemur/ þui er sa sæll
sem lætur sig sem fyrst Syndernar an
gra/z ber fyrer sig a moote Guds stra
ngre Reide/ vorn Nædarpant Jesu/
z lætur ecke þan̄ hrædelega Dōadag
giefa funded sig Jdrunarlausañ/hellð
ur vaker jafnañ z bidur/z lætur sier

 med

med ſijfelldum ogg z Off
v. a vm ſijna Sælar velferd / z ad
ſ a ecke Gud ſiñ / nie ſæra Samu
ſvitande z viliande. Ef vier ſ
dunſt vid þeſſa ognarlega vmþei
ag / vm Heluijte z Heluiſkar Kual
/ þa munde DROTTINS Myſkun
ar Augum ſijnum til vor lijta / og veg
na Jeſu Chriſti veita oſſ kuittun og
vppgiøf a øllum vorum Syndum og
miſverkum / z giefa oſſ eilijfañ Frid z
Glede / Dyrd z ſæla / epter huørre oſſ
nu hiartanlega langar.

Til heñar hialpe øllum / ſm heñar
ooſka z hana gyrnaſt / ſu Almættuga
GuddomſinsÞreñing. Gud Fader
Guds Sonur / z Gud H. Ande / hafft
lofadur og Bleſſadur ad Eilijf
ſu / AMEN.

Ender Bæklingſins.

